

ВИЛЕНСКІЙ ВѢСТНИКЪ

ОФФИЦІАЛЬНАЯ

ГАЗЕТА

№

64.

KURYER WILENSKI.

GAZETA URZĘDOWA.

Вильна. ВТОРНИКЪ, 19-го Августа. — 1847 — Wilno. WTOREK, 19-go Sierpnia.

ВНУТРЕННЯЯ ИЗВѢСТІЯ

Санктпетербурзь, 13-го Августа.

Высочайшимъ Указомъ, даннымъ Капитулу Россійскихъ Императорскихъ и Царскихъ Орденовъ, 30 Мая, Всемилостивѣйше пожалованы Кавалерами ордена Св. Анны 2-й степени, Императорскою Короною украшеннаго: Бывшій Предсѣдатель Виленскаго Комитета, Статскій Совѣтникъ *Жеребцовъ* и Правитель Канцеляріи Генераль-Губернатора Коллежскій Совѣтникъ *Корецкій*; той же степени безъ короны: Членъ Ковенскаго Комитета, тамошній Губернскій Прокуроръ, Статскій Совѣтникъ *Славецкій*, Коллежскіе Совѣтники: Ковенскій Вице-Губернаторъ *Мельниковъ*, Виленскаго Комитета, Чиновникъ особыхъ порученій при Генераль-Губернаторѣ *Бялоцкій*; Исполняющій должность Виленскаго Губернскаго Прокурора *Гильфердингъ*; Надворные Совѣтники: бывшій Виленскій Губернскій Предводитель Дворянства *Минейко*, Гродненскаго Комитета, Чиновникъ особыхъ порученій при Генераль-Губернаторѣ *Голицковъ*, Гродненскій Уѣздный Предводитель Дворянства, отставной Гвардіи Поручикъ *Ляхницкій* и Чиновникъ особыхъ порученій при Генераль-Губернаторѣ Коллежскій Ассесоръ *Ялонтиъ*; того же ордена 3-й степени: Дѣлопроизводитель Виленскаго Комитета, Секретарь Дворянства, Коллежскій Ассесоръ *Дзвонковскій*, Титулярные Совѣтники: Членъ Комитета, Виленскій Уѣздный Предводитель Дворянства *Ленскій*, Дѣлопроизводитель Гродненскаго Комитета, Секретарь Дворянства *Жолковскій*, Начальникъ Инвентарнаго Отдѣленія Канцеляріи Генераль-Губернатора *Янкевичъ*, Членъ Ковенскаго Комитета, Россіенскій Уѣздный Предводитель Дворянства, отставной Подпоручикъ *Янгевскій* и Членъ Виленскаго Комитета, Почетитель Еврейскаго госпиталя, Коллежскій Регистраторъ *Сидоровичъ*, во вниманіе къ усердію и неутомимой дѣятельности, оказаннымъ по Виленскому, Гродненскому и Ковенскому Губернскимъ Комитетамъ объ Инвентаряхъ, окончившимъ сей обширный трудъ, согласно ходатайству начальства и удостоенію Комитета Г. Министровъ.

— Высочайшимъ Указомъ, даннымъ Капитулу Россійскихъ Императорскихъ и Царскихъ Орденовъ, 23 Мая, Всемилостивѣйше пожалованъ Кавалеромъ ордена Св. Анны 2-й степени, Витебскій Губернскій Почтмейстеръ, Коллежскій Совѣтникъ *Корицкій*, въ возданіе ревлюціонной службы и особыхъ трудовъ, согласно представленію Главноначальствующаго надъ Почтонымъ Департаментомъ и удостоенію Комитета Г. Министровъ.

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

St. Petersburg, 13-go Sierpnia.

Przez Najwyższy Ukaz, dany do Kapituły Rosyjskich Cesarskich i Królewskich Orderów, d. 30-go Maja, Najłaskawiej mianowani Kawalerami: Orderu Sw. Anny 2-jej klasy, Cesarską Koroną ozdobionego: Były Prezydent Wileńskiego Komitetu, Radzca Stanu *Zerebcow* i Rządca Kancellaryi Jeneral-Gubernatora, Radzca Kollegialny *Korecki*; — tegoż Orderu i klasy, bez ozdoby: Członek Kowieńskiego Komitetu, tameczny Gubernialny Prokurator, Radzca Stanu *Slawewski*; Radzey Kollegialni: Kowieński Wice-Gubernator *Mielnikow*; Wileńskiego Komitetu, Urzędnik do szczególnych poleceń przy Jeneral-Gubernatorze *Biłochki*; Sprawujący obowiązki Wileńskiego Gubernialnego Prokuratora *Hilferding*; Radzey Dworu: były Wileński Gubernialny Marszałek Dworzaństwa *Minejko*; Grodzieńskiego Komitetu, Urzędnik do szczególnych poleceń przy Jeneral-Gubernatorze *Holikow*; Grodzieński Powiatowy Marszałek, odstawny Porucznik Gwardyi *Lachnicki*, i Urzędnik do szczególnych poleceń przy Jeneral-Gubernatorze, Kollegialny Assessor *Janont*; — tegoż Orderu 3-jej klasy: Sekretarz Wileńskiego Komitetu, Kollegialny Assesor *Dzwonkowski*; Radzey Honorowi: Członek Komitetu, Wileński Powiatowy Marszałek *Łeski*; Sekretarz Kowieńskiego Komitetu, Sekretarz Dworzaństwa *Żolkowski*; Naczelnik Inwentarzowego wydziału Kancellaryi Jeneral-Gubernatora *Jankiewicz*; Członek Kowieńskiego Komitetu, Rossieński Powiatowy Marszałek odstawny Podporucznik *Janczewski*, i Członek Wileńskiego Komitetu, Kurator Żydowskiego Szpitala, Kollegialny Regęstrator *Siderowicz*; ze względu na gorliwą i niezamordowaną czynność, okazaną w zatrudnieniach Wileńskiego Grodzieńskiego i Kowieńskiego Gubernialnych Komitetów o Inwentarzach, które pomysłnie zakończyły tę obszerną pracę, stosownie do wstawienia się Zwierzchności i uznania Komitetu Ministrów.

— Przez Najwyższy Ukaz, dany do Kapituły Rosyjskich Cesarskich i Królewskich Orderów, 23-go Maja, Najłaskawiej mianowany Kawalerem Orderu Sw. Anny 2-jej klasy, Witebski Gubernialny Pocztmistrz, Radzca Kollegialny *Korycki*, w nagrodę gorliwej służby i szczególnych prac, w skutek przedstawienia Głównozarządzającego Pocztowym Departamentem i uznania Komitetu Ministrów.

— Высочайшимъ Приказомъ, по Гражданскому Вѣдомству, 25-го Июня, Всемилостивѣйше пожалованы: Надворные Совѣтники: Старшій Учитель Виленскаго Дворянскаго Института, Михаилъ *Швалье*, Учители Уѣздныхъ для Дворянъ Училищъ: Оршанскаго *Будзиловскій* и Полотскаго *Кеисевичъ*, — Коллежскими Совѣтниками; Коллежскіе Ассессоры: Смотрители Уѣздныхъ для Дворянъ Училищъ: Полотскаго *Никольскій*, Поневѣжскаго *Зайонковскій* и Кейданскаго *Келлеръ*, а также Старшій Учитель Виленскаго Уѣзднаго для Дворянъ Училища, *Маликовецъ*, — Надворными Совѣтниками.

ИЗВѢСТІЯ СЪ КАВКАЗА.

а) Дѣйствія въ Дагестанѣ.

8-го Июня войска произвели движеніе отъ Гергебили въ Ходжалъ-Махи, при чемъ Самурскій отрядъ, къ которому изъ Дагестанскаго отряда присоединены: 1-й баталіонъ Апшеронскаго и 3-й баталіонъ Генераль-Фельдмаршала Князя Варшавскаго Пѣхотныхъ полковъ, съ двумя горными орудіями и дивизиономъ Драгунъ, прикрывалъ движеніе остальныхъ войскъ.

Шамиль, съ самаго приближенія нашего къ Гергебилу, занимавшій съ большою частію своихъ наибовъ горы по лѣвому берегу Кара-Койсу, въ разстояніи двухъ пушечныхъ выстрѣловъ отъ нашего лагеря, не отважился однако ничего предпринять противъ насъ въ продолженіе атаки упомянутого селенія. Замѣтивъ отступленіе нашихъ войскъ, онъ отрядилъ нѣсколько сотъ человекъ, которые, соединясь съ частію Гергебильскаго гарнизона, двинулись вслѣдъ за аррьергардомъ. Самурскій отрядъ отступалъ въ превосходномъ порядкѣ, отражая натиски непріятели и проходя чрезъ линіи — по выраженію Князя *Воронцова* — какъ бы ва учени; когда же горцы имѣли дерзость спуститься на довольно-открытое мѣсто, Генераль-Лейтенантъ Князь *Аргутинскій-Долгорукий* перешелъ въ наступательное положеніе: 1-й баталіонъ Мингрельскаго Егерскаго полка, поддержанный 1-мъ баталіономъ Эриванскаго Карabinернаго полка, кинулся въ штыки, а кавалерія и милиція пошли въ атаку. Часть горцевъ, отброшенная къ Казы-Кумыкскому-Койсу, утонула въ рѣкѣ, другіе были изрублены или заколоты; причѣмъ отбиты залпчекъ и два другіе унесены водою. Съ нашей стороны убитъ 1 оберъ-офицеръ изъ милиціи и ранено 37 пѣхотныхъ чиновъ.

Послѣ этой неудачи непріятель скрылся и съ тѣхъ поръ не тревожилъ болѣе нашихъ войскъ.

Дагестанскій отрядъ, въ составѣ 4-хъ баталіоновъ пѣхоты, команды Саперъ, Ракетной команды, сотни казаковъ, 4-хъ лѣгкихъ и 2-хъ горныхъ орудій, оставленъ въ Ходжалъ-Махи и приступаетъ нынѣ же къ приведенію сего селенія въ оборонительное положеніе. — Самурскій отрядъ, усиленный тремя баталіонами, пройдя Акушачское селеніе Меге, двинулся, 13-го Июня, въ Казы-Кумыкское Ханство и далѣе къ Турчидаху.

Движеніе это предпринято съ цѣлію сохранить здоровье войскъ и дать имъ время оправиться отъ холеры, которая не переставала свирѣпствовать въ отрядѣ.

Жертвою оной сдѣлался Командующій 1-ю Бригадою 21-й Пѣхотной Дивизіи, Генераль-Маіоръ *Ковалевскій*, и, къ истинному прискорбію отряда и всей Грузіи, Командиръ Апшеронскаго Пѣхотнаго полка, Полковникъ Князь *Орбелианъ*. Съ 10-го Июня болѣзни начала уменьшаться въ обоихъ отрядахъ. 15-го Июня, въ первый разъ, не было ни одного больного холерою. Въ Ходжалъ-Махи и въ Темиръ-Ханъ-Шуръ она также ослабѣваетъ, но немного усилилась въ Чиръ-Юртѣ.

Между тѣмъ, при слѣдованіи Самурскаго отряда чрезъ дер. Улугуръ, Главнокомандующій имѣлъ случай лично удостовѣриться въ дѣйствительности сдѣланнаго въ этомъ пунктѣ Профессоромъ *Абихала* открытія каменно-угольныхъ копей. Обстоятельство это чрезвычайно важно въ отношеніи къ успокоенію Дагестана. До сихъ поръ недостатокъ въ топливѣ препятствовалъ намъ, послѣ Октября мѣсяца, располагать войска въ этомъ краѣ, а потому весь Цудахаръ, Акуша и Казы-Кумыкское Ханство болѣе полугода подвергались набѣгамъ горцевъ, которые не всегда могли быть во время отражаемы движеніемъ нашихъ войскъ. Нынѣ, съ открытіемъ каменнаго угля, неудобства эти будутъ отстранены.

— Презъ Найвысшій Разказъ Діенны, въ Выдѣлѣ Сувильномъ, 25-го Червца, мianowani zostali, Radcy Dworu: Starszy Nauczyciel Wileńskiego Dworzanckiego Instytutu, Michał *Chevalier*; Nauczyciele Szkół Powiatowych Dworzanckich: Orszanckiej *Budziłowicz*, i Połockiej *Ksieniewicz*, Radcami Kollegialnymi: — Assessorowie Kollegialni: Dozorca Szkół Powiatowych Dworzanckich: Połockiej *Nkolski*, Poniewieżskiej *Zajęczkowski*, i Kiejdańskiej *Keller*; tudzież Starszy Nauczyciel Wileńskiej Szkoły Powiatowej Dworzanckiej *Molochowicz*, Radcami Dworu.

WІADOMOŚCI Z KAUKAZU.

а) Działania w Dagestanie.

Dnia 8 go Czerwca, wojska przeszły z Hergebilu do Chodżał-Machi, przyczém oddział Samurski, do którego z oddziału Dagestańskiego przyłączyły się: 1-szy batalion Apszeronckiego i 3-ci batalion Jenerał Feldmarszałka Xięcia Warszawskiego półków pieszých, z dwoma działami górными i dywizyonomъ dragonów, osłaniał reszty wojsk poruszenie.

Shamil, za zbliżeniem się naszymъ ku Hergebilowi, zajmując z większą częścią swoich Naibów góry na lewymъ brzegu Kara Kajsu, w odległości dwóchъ wystrzałówъ z dział od naszego obozu, nie ośmielał się jednakъ nicъ przedsięwziąć przeciwko namъ w ciągu atakowania wsi wspomnianej. Postrzegłszy cofnięcie się wojsk naszych, wysłał kilkuset ludzi, którzy, połączywszy się z częścią Hergebiliskiej załogi, ruszyli wsladъ za tylną strażą. Oddział Samurski cofnął się wъ wybornymъ porządku, odpierającъ natarcia nieprzyjaciela i przechodzącъ przez linie — podługъ wyrażenia Xięcia *Woroncowa* — jakby na mustrze; kiedy zaś Górale ośmielili się zejść na dasyć otwarte miejsce, Jenerał-Porucznikъ Xiązę *Argutiński Dolgoruki* przedsięwziął poruszenie zaczepne: 1-szy batalion Mingrelskiego półku strzelców, wspierany przez 1-szy batalion Erywanskiego półku karabinierów, uderzył zъ bagnetami, a jazda i milicja poszły do ataku. Część Górali odparta ku Kazi-Kumyjskiemu Kajsu, potonęła w rzece, inni zaś zostali porażani lub pokłóci; przyczémъ obronane zostało jedno znanie, a dwa woda uniosła. Z naszej strony, poległ 1 oficer niższy z milicji, i raniono 37 żołnierzy.

Po témъ niepowodzeniu, nieprzyjaciel ukrył się, i oddał nie zakłócał jużъ wojsk naszychъ.

Oddziałъ Dagestański, złożony zъ 4-хъ баталіонówъ piechoty, komendy saperów, komendy rakiетników, sekcjiъ kozaków, 4-хъ lekkichъ i 2-хъ górnychъ dział, pozostał w Chodżał Machi i przystępuje jużъ teraz do doprowadzenia tej wsi do stanu obronnego. Oddziałъ Samurski, wzmocniony trzema баталіонами, przeszedłszy wieś Акушанскую Меге, wyruszył dnia 13 go Czerwca do Kazykumyjskiego Chanstwa i dalѣе do Turczydachu.

Poruszenie to, przedsięwzięto w celu ochronienia zdrowia wojsk i dania imъ czasu do wyzdrowienia zъ cholery, która nie przestawała między niemiъ grasować.

Ofiarą jej padli: Dowodzący 1-szą brygadą 21-jejъ dywizji piechoty, Jenerał-Majorъ *Kowalewski*; i ze szczytymъ żalemъ oddziału, a oraz całej Грузји, Dowódzca Apszeronckiego półku piechoty, Półkownikъ, Xiązę *Orbelian*. Od dnia 10 Czerwca, choroba ta zaczęła się uśmierzać w obu oddziałachъ. Dnia 15 go Czerwca, po-razъ pierwszy nie było ani jednego dotkniętego cholera. W Chodżał Machi i w Темир-Ханъ-Шурзе cholera także woliuje, ale nieco się wzmogła w Чиръ-Юрте.

Tymczasem, w przechodzie oddziału Samurskiego przez wieś Улугур, Głównodowodzący miał sposobnośćъ przekonania się osobiście o rzeczywistości zrobionego w tymъ punkcie przez Профессора *Abichala* odkrycia węgla kamiennego. Okoliczność ta nadzwyczajъ jestъ ważną wъ uspokojeniu Dagestanu. Dotychczasъ niedostatekъ paliwa nie dozwalałъ namъ, po upływie Października, rozkładać wojska w tymъ kraju, i dla tego cały Цудахар, Акуша i Kazy-Kumyjskie Chanstwo więcejъ jakъ przezъ pół roku podlegały napadomъ Górali, którzy nie zawsze mogli być w swoimъ czasie odparci przezъ poruszenie wojskъ naszychъ. Teraz, z odkryciemъ węgla kamiennego, niedogodność ta będzie uchylona.

По послѣднимъ извѣстіямъ, *Шамилъ* перешелъ въ Тилити. Холера начала дѣлать сильныя опустошенія въ непокорныхъ обществахъ Дагестана и въ особенности въ Аваріи.

б) На Лезгинской Кordonной Линіи.

9 го Июня получено извѣстіе, что *Шамилъ* приказалъ *Мудиръ - Адалову*, Анкрадльскимъ Наибамъ, *Дидойцамъ* и *Богозцамъ* двинуться на Лезгинскую Линію, и будто бы все скопище *Шамила* скоро прибудетъ въ Анкракъ.

Всѣ дороги отъ Линіи въ горы укрѣплены, заняты сильными караулами и устроены завалы. Напрѣтъ лежитъ еще снѣгъ и пройти съ отрядомъ невозможно.

Скопища, бывшія съ *Даниель Бекимъ* въ неудачномъ походѣ на Лезгинскую Линію, сильно пострадали во время отступленія на *Клессерухъ*, отъ недостатка пищи и отъ холеры. Лезгинскій отрядъ, во время непрерывныхъ движеній, также былъ подвергнутъ сей болѣзни въ довольно сильной степени; но по послѣднимъ извѣстіямъ отъ Генералъ-Лейтенанта *Шварца*, холера въ отрядѣ исчезаетъ.

с) Въ Чечнѣ.

Получивъ подробныя свѣдѣнія, что партія *Найба Нуръ-Али*, числомъ до 2 т. человекъ, стоитъ въ *Гехахъ*, для прикрытія пасущихся между рѣками *Валерикомъ* и *Шалажами* стада всѣхъ ауловъ, Генералъ *Нестеровъ* рѣшился воспользоваться этимъ случаемъ и 12-го числа сдѣлалъ набѣгъ въ Чечню.

Колонна кавалеріи, состоящая изъ 4-хъ сотенъ Сузженскаго, одной сотни Моздокскаго, одной Донскаго N. 26-го и 2-хъ сотенъ Горскаго Казачьяго полковъ, Конной Ракетной команды и Назрановской пилли, подъ начальствомъ Полковника *Слѣнцова*, двинута была лѣсами къ *Валерику*. Другая колонна, состоящая изъ 9-ти ротъ пѣхоты и четырехъ орудій, направлена въ *Ачхой*, для поддержанія кавалеріи при отступленіи.

Прибывъ къ самому *Валерику*, Полковникъ *Слѣнцовъ*, не показываясь на поляну, раздѣлил колонну на двѣ части: одна должна была броситься на аулъ *Шелажи*, а другая отбить скотъ и отогнать его отъ лѣса. Совершенный успѣхъ увѣчалъ сіе предпріятіе. Чеченцы, застигнутые въ-расплохъ, начали собираться и хотѣли отрезать отступленіе кавалеріи: между тѣмъ, *Нуръ-Али* подоспѣлъ на мѣсто сраженія и все пространство между *Шелажими* и перелѣскомъ покрылось депрїателемъ. — Завязавшееся дѣло продолжалось около двухъ часовъ; но, благодаря стойкости войскъ въ порядкѣ отступленія, потеря наша была совершенно незначительна. Два раза *Нуръ-Али* пытался броситься на арріергардъ и оба раза былъ опрокидываемъ съ урономъ. Въ пѣхотѣ взято 9 человекъ и отбито значительное количество скота. Мы потеряли убитыми 2, ранеными 28, контужены оберъ-офицеръ 1 и нижнихъ чиновъ 17.

Съ прочихъ пунктовъ Кавказа извѣстій, заслуживающихъ вниманія, не получено.

Въ самомъ *Тифлисѣ* холера явилась въ слабомъ видѣ.

Podług ostatnich wiadomości, *Szamil* przeszedł do Tiliti. Cholera zaczęła mocno grasować w nieukorzo-nych gminach Dagestanu, a osobliwie w Awarji.

б) На Линіи Кordonowej Лезгинской.

Data 9-go Czerwca otrzymano doniesienie, że *Szamil* rozkazał *Mudir-Adalowowi*, Ankrakliskim Naibom, *Didojcom* i *Bogozcom* wyruszyć na linię Lezgińską, i że cała zgraja *Szamila* wkrótce przybędzie do Ankraku.

Wszystkie drogi od Linii w góry są obwarowane, zajęte silnymi wartami, i urządzono zasieki. Na górach leży jeszcze śnieg, i przejść z oddziałem niepodobna.

Bandy, które były z *Daniel-Bekiem* w niepomysłnym pochodzie na Liniją Lezgińską, wiele ucierpiały podczas cofnięcia się na *Klleseruch*, od braku żywności i od cholery. Oddział Lezgiński, w czasie ustawicznych poruszeń, uległ także tej chorobie w znacznym dosyć stopniu; lecz według ostatnich od Jenerał-Porucznika *Schwarza* doniesień, cholera w oddziale ustaje.

с) W Czechni.

Otrzymałszy szczegółowe wiadomości, że partya Naiba *Nur-Ali*, w liczbie do 2,000 ludzi, stoi w *Gechach*, dla zastaniania pasących się między rzekami *Walerykiem* i *Szalażami* stad, ze wszystkich autów, Jenerał *Nesterow* postanowił z tego krzystać i d. 12-go wpadł do Czechni.

Kolumna jazdy, składająca się z 4-eh secin półku *Suzzeńskiego*, jednej seciny półku *Mozdokskiego*, jednej *Dońskiego* Nr. 26 i 2 ch secin półku *Góralskiego* kozaków, komendy konnej rakiетников i milicyi *Nazranowskiej*, pod naczelnictwem Półkownika *Stepcowa*, pomkniętą była lasami ku *Walerykowi*. Druga kolumna, składająca się z 9-ciu kompanii piechoty i czterech dział, skierowaną została do *Aczchoj*, dla wspierania jazdy przy odwrocie.

Przybywszy do samego *Waleryku*, Półkownik *Stepcow*, nie pokazując się na polu, rozdzielił kolumnę na dwie części: jedna miała napasać na аулъ *Szelaży*, a druga odbić bydło i odegnać je od lasu. Zupelny skutek uwieńczył to przedsięwzięcie. Czecheny zniemacka napadnięci, zaczęli się zbierać i chcieli odejść odwrót jeździe; tymczasem *Nur-Ali* pośpieszył na miejsce boju, i cała przestrzeń między *Szalażami* i przylesiem pokryła się nieprzyjacielem. — Wszczęta potyczka trwała ze dwie godziny; lecz dzięki wytrwałości wojsk i porządkowi odwrotu, strata nasza była wcale nieznaczającą. Dwakroć *Nur-Ali* usiłował uderzyć na straż tylną, i oba razy był odparty ze stratą. Wzięto do niewoli 9-ciu i gorbity znaczną ilość bydła. My straciliśmy w poległych 2, w ranionych 28; odnieśli kontuzją: 1 oficer niższy i 17 żołnierzy.

Z innych punktów Kaukazu nie otrzymano wiadomości, na uwagę zasługujących.

W samym *Tiflisie* cholera w słabym zjawiała się stopniu.

ИНОСТРАННЫЯ ИЗВѢСТІЯ.

ГЕРМАНИЯ.

Дармштадтъ, 7 Августа.

Ихъ Императорскія Высочества Государь *На-свѣдѣнія Цесаревичъ* и Государыня *Цесаревна* Великая Княгиня *Марія Александровна*, съ Великою Княжною *Александрою Александровною*, прибыли сюда вчера вечеромъ изъ *Киссингена* и остановились въ Великомъ-Герцогскомъ Дворцѣ. Говорятъ, что Ихъ Императорскія Высочества пробудутъ здѣсь довольно долго. (J. de St.-P.)

ФРАНЦІЯ.

Парижъ, 9 Августа.

Сегодня было послѣднее засѣданіе палаты перовъ. Министры: юстиціи, морской и военной, находились на своихъ мѣстахъ. Великій хранитель печати передалъ канцлеру Королевское постановленіе о закрытіи палаты, которое было тотчасъ прочитано. Палата разошлась при восклицаніяхъ: „Да здравствуетъ Король.“ Въ палатѣ депутатовъ находилось на лицѣ не болѣе

WIAOMOŚCI ZAGRANICZNE.

НИЕМЦЫ.

Дармштадтъ, 7 sierpnia.

Ich CESARSKIE WYSOKOŚCI NASTĘPCA CESARZEWICZ I WIELKA KSIĘŻNA CESARZEWA, MAŁA ALEXANDROWNA, z WIELKĄ KSIĘŻNICZKĄ ALEXANDRĄ ALEXANDROWNĄ, przybyli tu wczoraj wieczoremъ, z *Kissingen* i zatrzymali się w pałacu Wielkiego Xięcia. Mówią, że Ich CESARSKIE WYSOKOŚCI dość długo tu zabawią. (Jour. de St. Petersburg),

FRANCYA.

Paryżъ, 9 sierpnia.

W dniu dzisiejszymъ zebrała się Izba Parów na ostatnie swe posiedzenie. Ministrowie: sprawiedliwości, marynarki i wojny, zajęli swe miejsca. Wielki Pieczętnik złożył Kancelarzowi postanowienie Królewskie, zamykające posiedzenia Izby, które teoże natychmiast odczytał. Izba rozeszła się wydając okrzyki: „Niech żyje Król.“ — W Izbie Deputowanychъ nie znajdowało się więcej nad stu

ста членовъ; на министерскихъ скамьяхъ сидѣли министры: иностранныхъ дѣлъ, земледѣлія и торговли, публичныхъ работъ и народнаго просвѣщенія. Г. Гизо прочелъ Королевское постановленіе о закрытіи палаты; послѣ чего изъ центра и съ лѣвой стороны раздались восклицанія: „Да здравствуетъ Король!“ За сѣмъ президентъ и члены палаты, по обыкновенію, разошлись.

— Въ *Union Monarchique* пишутъ сегодня: „Увѣряютъ, что французское правительство получило изъ Лондона весьма неудовлетворительный отвѣтъ на сообщенія касательно содѣйствія Англіи для устройства, вмѣстѣ съ Франціею и Австріею, швейцарскихъ дѣлъ. Въ письмѣ своемъ, написанномъ холодною дипломатическою вѣжливостію, Лордъ Пальмерстонъ благодаритъ за предложеніе, но вмѣстѣ съ тѣмъ рѣшительно отказывается, именемъ Англіи, отъ поздней чести принять участіе въ дружественныхъ сношеніяхъ двухъ державъ, вмѣшавшихся въ дѣла Швейцаріи. Этотъ отвѣтъ, полученный въ Парижѣ вчера, причинилъ, какъ говорятъ, сначала паническій страхъ между членами французскаго кабинета, который однако же нѣсколько ободрился, получивъ сегодня депешу изъ Берна, въ которыхъ президентъ сейма официально отрицаетъ всякое намѣреніе со стороны членовъ сего собранія оскорбить честь французскаго имени. Этотъ протестъ касался мнимаго оскорбленія французскаго ордена Почетнаго Легіона, о чемъ упоминали сегодня въ нѣкоторыхъ парижскихъ газетахъ.“

— Король Филиппъ препроводилъ къ Королеви Викторіи картину Рафаэля, для снятія копій, „*Семинаристъ въ раздумьѣ*.“

— Изъ отчета Г. Дюпена, представленнаго имъ палатѣ перовъ, по званію докладчика объ алжирскихъ дѣлахъ, видно, что въ Алжиріи находится нынѣ 110,000 колонистовъ, изъ которыхъ 17,000 чел. принадлежатъ къ милиціи, такъ, что ихъ достаточно для защиты Алжиріи, если бы всѣ войска вынуждены были выступить въ походъ. Сначала почти не было въ колоніи женщинъ и дѣтей; нынѣ тамъ находится 25,000 женщинъ и 42,000 дѣтей, изъ которыхъ 4,000 обучаются уже въ училищахъ. Сестры милосердія занимаютъ воспитаніемъ дѣвицъ; а въ Константинополѣ онѣ смотрятъ за больными и доставляютъ лекарства бѣднымъ Арабамъ, прибывающимъ съ границы, чтобы воспользоваться ихъ попечительностію; число такихъ Арабовъ простирается до ста человѣкъ.

10 Августа.

Сегодня поутру Король выѣхалъ въ замокъ Э, съ своею супругою, сестрою, герцогини Немурскимъ и Омальскимъ, принцессою Жуэвильскою, принцемъ Августомъ Саксенъ-Кобургскимъ и его супругою, а равно съ юнымъ принцемъ Филиппомъ Виртембергскимъ. На дорогѣ въ Сентъ-Дени, гдѣ Королевская фамилія встрѣчена была подпрефектомъ и мѣстнымъ начальствомъ, приняты были обычныя мѣры предосторожности. Изъ Сентъ-Дени Король отправился по желѣзной дорогѣ въ Амьенъ, а оттуда въ Аббевиль, и остальныя нѣсколько миль ѣхалъ въ экипажѣ. Король пробудетъ въ этомъ замкѣ отъ пяти до шести недѣль; впрочемъ время пребыванія тамъ Е. В. зависѣть будетъ отъ погоды. Герцогиня Орлеанская давно уже живетъ съ своими сыновьями въ замкѣ Э, а герцогиня Монпансье пользуется морскими ваннами въ Трепортѣ. По возвращеніи изъ Нормандіи, Королевская фамилія будетъ жить по обычаю въ Сентъ-Клу; въ Парижѣ же возвратится не прежде какъ въ исходѣ года, тѣмъ болѣе, что, по поводу умноженія Королевской фамиліи, въ Тюльери дѣлаютъ пристройки. Принца Жуэвильскаго ожидаютъ въ замкѣ Э, по его возвращеніи изъ морскаго путешествія.

— Англичане строятъ въ Ореши, въ каналѣ Ламаншъ, нѣсколько укрѣпленій, далеко вдающихся въ море, которыя будутъ вооружены значительнымъ числомъ орудій: эти укрѣпленія произвели непріятное впечатлѣніе во Франціи. Правительство наше отправило по этому случаю ноту, которая подала поводъ къ дипломатическимъ объясненіямъ.

11 Августа.

Въ Монтерѣ вскорѣ напечатано будетъ о назначеніи принца Омальскаго Алжирскимъ генералъ-губернаторомъ. Генералъ Шангарнье, подъ главнымъ начальствомъ принца, будетъ управлять алжирскою провинціею, генералъ Ламорисьеръ Оранскою, а генералъ Бедо Константиною. Маршалъ Бюжо рѣ-

членкомъ; на лавкахъ министеральныхъ, сидѣли Мишлестровіе: справъ заграничныхъ, ролнства и handlu, робіо publicznych, tudziez oświecenia publicznego, P. Guizot odczytał postanowienie Królewskie, zamykające posiedzenia Izby, poczemъ ze środka Lewej Strony zabrzmiały odgłosy: „Niech żyje Król!“ Prezes opuścił swoje krzesło, a członkowie Izby rozeszli się jakъ zwykle.

— W *Union Monarchique* piszą dzisiaj: „Zapewniają, że rząd francuzki otrzymał z Londynu wcale nieprzyjemną odpowiedź na propozycyę, tyczącą się wdania się Anglii, wespół z Francją i Austrią, w sprawy Szwajcarskie. W liście swoim, tchnącymъ zimną dyplomatyczną grzecznością, Lord Palmerston dziękuje za ową propozycyę, ale obokъ tego stanowczo odrzuca, w imieniu Anglii, późny zaszczytъ przyjęcia udziału wъ przyjacielskichъ stosunkachъ dwóchъ mocarstwъ, które już się zaczęły wdawać wъ interesy Szwajcaryi. Odpowiedź ta, otrzymana wъ Paryżu wczoraj, sprawiła zъ razу jakъ mówią przestrahъ paniczny między członkami gabinetu francuzkiego, którzy jednakże nie, co odetchnęli, otrzymawszy dzisiaj depesze zъ Bernu, w których Prezes Sejmu odpiera wszelki zarzutъ, jakoby ze strony członkówъ tego zgromadzenia byłъ zamiarъ ubliżenia honorowi imienia francuzkiego. Protestacya ta ściąga się do mniemanego obrażenia orderu francuzkiego Legii Honorowej, o czemъ było dzisiaj mówiono wъ niektórychъ dziennikachъ Paryzkichъ.“

— Królъ Filip przesłałъ Królowejъ Wiktorii obrazъ Raфаe-la, *Seminarzystę wъ rozmyślaniachъ*, dla zdjęcia zъ niego kopii.

— Zъ raportówъ P. Dupin, które jako sprawozdawca interesówъ Algierskichъ wъ Izbie Parówъ złożył, okazuje się, że Algierya posiada wъ tej chwili 100,000 osadnikówъ, zъ których 17,000 należy do milicyi, takъ, że imъ wystarczają na obronę Algieryi, gdyby całe wojsko wyruszyć miało wъ pole. Zъ początku nie było prawie kobietъ i dzieci wъ kolonii; teraz znajduje się tamъ 25,000 kobietъ i 42,000 dzieci, zъ których 4,000 uczęszcza jużъ do szkół. Siostry Mилосердіа trudnią się uczeniemъ dziewczątъ. Wъ Konstantynie zajmują się pielęgniowaniemъ chorychъ i udzielają lekarstwa ubogimъ Arabomъ, którzy odъ granicy przybywają aby być przezъ nie leczonymi. Około stu Arabówъ doznaje odъ nichъ pomocy.

Dnia 10 sierpnia

Dzisiaj rano wyjechałъ Królъ do zamku Eu, ze swoją dostojną małżonką, siostrą, Xiężętami Nemours i Aumale, zъ Xiężną Joinville, Xięciemъ Augustemъ Sasko-Koburgskimъ i tegożъ małżonką, tudziezъ zъ młodymъ Xięciemъ Filipemъ Wirttembergskimъ. Na gościńcu wiodącymъ do St. Denis, gdzie Królewską rodzinę powitałъ Podprezydentъ na czele władzъ miejscowych, przedsięwzięto zwykle środki ostrożności. Zъ St. Denis udałъ się Królъ drogą żelazną do Amiens a zъ tamtądъ do Abbeville, a pozostałą przestrzeńъ kilkomilową odbyłъ powozemъ. Monarcha zabawi wъ pomienionymъ zamku pięć do sześciu tygodni, jednakże pobytъ dłuższy lub krótszy zależeć będzie odъ pogody. Xiężna Orleanska bawi jużъ oddawna ze swymi synami wъ zamku Eu, a Xiężna Montpensierъ używa kąpieли morskichъ wъ Tréport. Po powrocie zъ Normandyi, Królewską rodzinę zamieszka jakъ zwykle wъ zamku St. Cloud; do Paryża zaś wróci dopiero przy końcu roku, tѣmъ więcj, że zъ powodu pomnożenia się grona rodzinnego, dobudowują wъ Tuileryachъ mieszkalne pokoje. Xiężę Joinville, po ukończeniu podróży morskiej, spodziewany jestъ wъ zamku Eu.

— Wъ tej chwili Anglicy, wznoszą wъ Auregny, na kanale La Manche, kilka zamkówъ posuniętychъ daleko wъ morze, które uzbrojone będą znaczną liczbą dział. Warownie te sprawiły nieprzyjazne we Francyi wrażenie. Rządъ nasz przesłałъ wъ tymъ przedmiocie notę, która dała powódъ do kilku wyjaśnieńъ dyplomatycznych.

Dnia 11 sierpnia.

Monitor ogłosiłъ niebawemъ mianowanie Xięcia Aumale Gubernatoremъ Jeneralnymъ Algieru. Jeneralъ Chaugarnie, podъ zwierzchnością władzą Xięcia, dowodzić będzie wъ prowincyi Algierskiej, Jeneralъ Lamoricière, wъ Orańskiej, a Jeneralъ Bedeau, wъ Konstantyńskiej Marszałekъ Bugeaud opiera się stanowczo temu planowi, i to jestъ

нительно противится этому плану; по сей причине перестали говорить о назначении его военнымъ министромъ и председателемъ кабинета.

— Принцъ Жуэвильскій, 2 с. м., находился еще въ Неаполь, но часть флота его вышла въ Тунисъ.

— 8 го с. м. въ Сентъ-Омеръ происходило открытие памятника, воздвигнутаго принцу Орлеанскому. Кардиналъ епископъ Арраскій прибылъ въ Сентъ-Омеръ, для совершения панихиды. По открытии памятника, префектъ департамента вручилъ знаки Почетнаго Легіона двумъ мерамъ, которые состоятъ въ сихъ должностяхъ 44 года.

— Гаделупскій колониальный совѣтъ поднесъ Королю адрессъ, въ которомъ требуетъ совершеннаго уничтоженія невольничества.

— Пармантье подалъ апелляцію въ Королевскій судъ на приговоръ суда исправительной полиціи, которая отвергнута его жалоба, поданная на генерала Кюбьера и пять другихъ лицъ. Пармантье требуетъ отъ генерала Кюбьера и его соучастниковъ, уплаты 2 милліоновъ фр., за 2,000 акцій на гуэнаскія копи, которыя будто бы они обязались приобрести отъ него.

— Г-нъ Тестъ подалъ Королю прошеніе объ освобожденіи его отъ платы 94,000 фр., наложенныхъ на него судомъ перовъ. Прошеніе это передано было совѣту министровъ, который подалъ мнѣніе отказать, не находя повода къ милости.

— Въ журналѣ *Corsaire* пишутъ, что одинъ изъ negociантовъ, которому г-нъ Тестъ, будучи министромъ, доставилъ выгодное дѣло, заплатилъ за него штрафъ, къ которому онъ присужденъ былъ судомъ перовъ, и съ трудомъ согласился принять отъ него росписку.

— Въ газетѣ *Reforme* сообщаютъ, что покойный министръ юстиціи Мартень-дю-Норъ, при полученіи министерскаго портфеля владѣлъ имуществомъ только въ 300,000 фр., а теперь, между тѣмъ, изъ описи видно, что послѣ него осталось наследство въ 1,600,000 франковъ.

А н г л и я.

Лондонъ, 5 Августа.

Его Императорское Высочество Великій Князь Константинъ Николаевичъ прибылъ въ Осборнгоузъ, гдѣ располагается провести нѣсколько дней. Днемъ отъѣзда Великаго Князя изъ Англій объявляютъ слѣдующій Понедѣльникъ, 9-е Августа. (*J. de St. P.*)

— Изъ Дублина сообщаютъ отъ 2-го Августа: пароходъ *Duchesse de Kent*, на коемъ находятся останки О'Коннелла, прибылъ сюда сегодня во 2-мъ часу по полудни. Бранные останки покойнаго вынесли на берегъ въ четыре часа и поставили на дроги. Ремесленническіе цехи сопровождали гробъ, въ глубокой тишинѣ, до церкви Зачатія св. Анны, гдѣ тѣло будетъ находиться до четверга, а въ этомъ день послѣдуетъ погребеніе.

— Письма изъ Вальпарайзо сообщаютъ извѣстія изъ Отаити по 11-е Апрѣля. Со времени возвращенія Королевы Помаре, утвердившей французскій протекторатъ, господствуетъ совершенное спокойствіе на этомъ островѣ.

— Знаменитая сочинительница, Мисъ Мартино, напечатала въ *People's Journal* весьма краснорѣчивую статью, въ которой приглашаетъ открыть общую подписку, между всеми сословіями народа, для покупки дома Шекспира.

10 Августа.

Сегодня въ Осборнгоузѣ было засѣданіе тайнаго совѣта, въ которомъ присутствовалъ лордъ Джонъ Россель съ 6 другими министрами. Совѣтъ постановилъ отсрочить засѣданія парламента до 12 Октября.

— Выборы уже почти кончены; партія вигговъ получила значительный перевѣсъ, ибо изъ числа извѣстныхъ досель 542 выборовъ, она будетъ имѣть 290 членовъ. Партія сэръ Роберта Пила имѣетъ 92, а партія тори 160 членовъ.

— По увѣренію журнала *Times* министерство прибрѣло въ разныхъ мѣстахъ 62 голоса, а лишилось 20-ти; по сему дѣйствительное большинство составляютъ только 42 голоса.

— Изъ Дублина сообщаютъ, что погребеніе О'Коннелла происходило вчера съ большимъ великолѣпіемъ. На биржѣ и въ городѣ прекратились всѣ дѣла; лавки

поводъ, для чего престано мѣтить о мianowanіи го Ministremъ войны и Prezesemъ Rady.

— Хіагѣ Joinville бавитъ jeszcze 2-го b. m. w Neapolu; jednakże część jego floty odpłynęła do Tunetu.

— Dnia 8-go b. m. odbyło się w St. Omer odsłonięcie posagu wzniesionego dla Хіагца Орлеану. Kardynał Biskupъ z Arras przybył umyślnie do St. Omer, dla odprawienia nabożeństwa żałobnego. Po odsłonięciu posagu, Prefekt departamentu wręczył ozdoby Legii Honorowej dwómъ Merom, którzy urząd ten 44 lat piastują.

— Rada osadnicza z Guadelupy podała do Króla adresъ, w którym domaga się zupełnego zniesienia niewolnictwa.

— Parmentier apellował do Sądu Królewskiego od wyroku Sądu policyi poprawczej, którym odrzuconą została skarga jego podana przeciwko Jenerałowi Cubiéres i pięciu innym osobom. Parmentier żąda od Jen. Cubiéres i jego współskarżonych, zapłacenia 2 milionów fr., за 2,000 akcyi na kopalnie w Gouhenans, które oni jakoby zobowiązali się byli nabyć od niego.

— P. Teste podał prośbę do Króla o uwolnienie go od opłaty kary pieniężnej 94,000 fr., nałożonej nań przez Sąd Parów; prośba ta przesłana została radzie Ministrów, która dała odmowną opinią, nie znajdując żadnego powodu do udzielenia mu tej łaski Królewskiej.

— Dziennik *Corsaire* opowiada, że jeden z handlujących, któremu P. Teste, będąc Ministrem, nastęrczył zyskowy interesъ, zapłacił na niego naznaczoną przez Sąd Parów karę, i z wielką trudnością dał się skłonić do przyjęcia rewersu.

— *Dz. Reforme* donosi, że zmarły Minister sprawiedliwości, Martin du Nord, przy objęciu interesów publicznych posiadał tylko majątku 300,000 fr., gdy tymczasem zaczęty po jego śmierci, a teraz ukończony inwentarz, wykazuje po nim spadek na 1,600,000 fr.

А н г л и я.

Лондонъ, 7 сierpnia.

Его CESARSKA WYSOKOŚĆ WIELKI ХІАГѢ KONSTANTY NIKOŁAJEWICZ, przybył do Osbornehouse, gdzie kilka dni przedzić zamierza. Dniemъ odjazdu WIELKIEGO ХІАГЦА z Anglii, miałъ być następny Ponedziątek; to jest, 9-go sierpnia. (*Jour. de St. Petersburg.*)

— Z Dublina piszą pod d. 2 sierpnia: Państwo *Duchesse de Kent*, mającъ na pokładzie zwłoki O'Connella, przybył tu dziś o godzinie drugiej po południu. Ciało wyniesione zostało na лад o godzinie czwartej i postawione na karawanie, sześciu koni zaprzężonym. Korporacje rzemieślnicze towarzyszyły trumnie w najgłębszymъ milczeniu aż do kościoła Niepokalanego Poczęcia N. Panny, gdzie zwłoki spoczywać będą aż do Czwartku, dnia przeznaczanego na pogrzeb.

— Listy z Valparaiso zawierają nowiny z Otahiti do d. 11 kwietnia. Od czasu powrotu Królowej Pomareh, która uznana protektoratъ Francyi, panuje zupełna spokojność na tej wyspie.

— Zaakomita autorka, Miss Martineau, umieściła w *People's Journal* bardzo wymowną odezwę, w której wzywa swychъ ziomków do zakupienia domu Shakspear, za pomocą powszechnychъ składek, pomiędzy wszystkimi klasami ludu.

Dnia 10 sierpnia.

Dzisiaj odbywała się w Osbornehouse tajna rada, na której znajdował się Lord John Russel z sześciu innymi Ministrami. Rada postanowiła odroczyć parlament do 12-go października.

— Wybory już są na ukończeniu; stronnictwo whigowskie ma znaczną przewagę, bo z wiadomychъ już 542 wyborówъ, liczy 290 członkówъ. Stronnicy Sir Roberta Peel mają 92, a Torysowie 160.

— Według dziennika *Times*, gabinetъ pozyskał w różnychъ miejscachъ 62 głosy, stracił natomiastъ 20; zatemъ większość, jaką istotnie pozyskał, wynosi tylko 42 głosy.

— Donoszą z Dubliu, że pogrzebъ O'Connella odbył się w dniu wczorajszymъ z największą uroczystością. Na giełdzie i w mieście zawieszono wszystkie zatrudnienia, zam-

были закрыты и все жители столицы одушевлены были одним желанием воздать последней долг усопшему соотечественнику. Погребальная церемония проходила по всем главным улицам; впереди шли архиепископы, епископы и около 1,200 католических священников; за гробом следовали депутаты от разных городов и графств Ирландии, и многочисленное стечение народа. Можно сказать наверное, что на этих похоронах находилось до полумиллиона народа. При всем том соблюдено было совершенное спокойствие.

Несколько домов торгующих хлебом приостановили плату по неделям.

БЕЛГИЯ.

Брюссель, 10 Августа.

Король и Королева прибыли третьего дня из замка Декенъ в Брюссель, куда на канунъ прибыли племянник Короля, князь Лейнингенъ. Г-нъ Рожье былъ принятъ Королемъ въ аудиенци, продолжавшейся несколько часовъ, что подало поводъ къ предположению, что министерскій переломъ уже скоро окончится. Вчера Король былъ на выставкѣ отечественной промышленности и спрашивалъ о всехъ издѣлкахъ.

12 Августа.

Въ Мониторѣ обнародованъ слѣдующій составъ новаго кабинета и политическая программа министровъ. Господинъ Рожье, председатель и министръ внутреннихъ дѣлъ; г-нъ Госс, юстици; г-нъ Гофшмидтъ, иностранныхъ дѣлъ; г-нъ Бейдтъ, финансовъ; баронъ Шагалъ, военный министръ, и Фреръ Орбанъ, публичныхъ работъ.

ШВЕЙЦАРІЯ.

Бернъ, 22 Июля.

Сеймъ продолжалъ сегодня преніе о вопросѣ касательно Зондербунда. Въ Федеральной Газетѣ пишутъ, что оно было очень жаркое и бурное, и что засѣданіе продолжалось девять часовъ. Въ ней сообщаютъ только результаты собиранія голосовъ. Надлежало рѣшить два слѣдующія предложенія Берна: 1) Сеймъ приглашается объявить, что союзъ семи католическихъ кантоновъ долженъ быть расторгнутъ, какъ противный постановленіямъ акта 1815. Въ пользу этого предложенія объявляютъ себя Кантоны: Цюрихскій, Сблотурскій, Шафгаузенскій, Санкт-Галленскій, Ааргаускій, Тессинскій, Женевскій, Ваадтскій, Тургаускій, Граубюнденскій, Гларусскій, Бернскій, Базельскій Сельскій и Апенцельскій (внѣшній), что составляетъ 12½ кантоновъ. — 2) На католическіе кантоны возложена ответственность въ исполненіи упомянутого рѣшенія сейма, который предоставляетъ себѣ, въ случаѣ надобности, принять дальнѣйшія надлежащія мѣры. Въ пользу сего предложенія подали голоса Кантоны: Цюрихскій, Солотурскій, Шафгаузенскій, Ааргаускій, Тессинскій, Женевскій, Ваадтскій, Тургаускій, Гларусскій, Бернскій, Базельскій Сельскій и Апенцельскій (внѣшній), всего 10½ — Санкт-Галленскій и Граубюнденскій Кантоны предоставили себѣ въ послѣдствіи внести свои голоса въ протоколъ, но послѣ собиранія голосовъ они также присоединились къ предложенію. — Католическіе кантоны немедленно объявили свое намѣреніе помѣстить въ протоколѣ протестъ противъ сихъ двухъ рѣшеній.

ИТАЛІЯ.

Римъ, 26 Июля.

Всеядно о заговорѣ хранится въ глубокой тайнѣ, въ слѣдствіе чего носятъ самые противорѣчивые о немъ слухи. Его Святейшество предоставилъ губернатору Моранди весьма обширное полномочіе на счетъ дальнѣйшаго изслѣдованія заговора. Бывшій главный засѣдатель полиціи, кавалеръ Бенвенути, не былъ, какъ сообщили газеты, приговоренъ къ изгнанію, но по паспорту, подписанному кардиналомъ Джиззи, хотѣлъ бѣжать за границу. По прибытіи его въ городъ Витербо, 20 числа с. м., тамошняя гражданская гвардія тотчасъ задержала его, и вчера отвезла его въ крѣпость св. Ангела.

книето всеякіе sklepy, a cała ludność stolicy Irlandyi zajęta tylko była oddaniem hołdu swemu zmarłemu spóziomkowi. Orszak pogrzebowy przechodził przez wszystkie znakomitsze ulice; poprzedzali go Arcybiskupi, Biskupi i około 1,200 księży wyznania katolickiego; za trumną zaś postępowały deputacje rozmaitych miast i hrabstw Irlandzkich, tudzież niezliczona ludność. Można twierdzić z pewnością, że na tym obchodzie żałobnym znajdowało się pół miliona ludu. Panowała jednakże najzupełniejsza spokojność.

Kilka domów handlujących zbożem zawiesiło swoje wypłaty.

BELGIA.

Bruxella, 10 sierpnia.

Król i Królowa przybyli onegdaj z zamku Laeken do Bruxelli, gdzie zjechał wieczorem wprzódy siostrzeniec Monarechy, Xiążę Leiningen. P. Rogier miał u Króla kilkogodzinne posłuchawie; skąd wnoszą, że przesilenie ministerialne już się rychło ukończy. Wczoraj znajdował się Monarcha na wystawie przemysłu krajowego i kazał sobie wszystkie przedmioty tłumaczyć.

Dnia 12 sierpnia.

Monitor ogłosił skład nowego gabinetu, a oraz program polityczny Ministrów. Skład ten jest następujący: P. Rogier, Minister spraw wewnętrznych i Prezes rady; P. Haussy, sprawiedliwości; P. Hoffschmidt, spraw zagranicznych; P. Beydt, skarbu; Baron Chazal, wojny, a P. Frere-Orban, robót publicznych.

SZWAJCARJA.

Bern, 22 lipca.

Na dzisiejszym posiedzeniu Sejmu toczyły się dalsze rozprawy o oddzielnym związku katolickich Kantonów (Sonderbund). W gazecie Federalnej piszą, że te rozprawy były nader żywe i gwałtowne, i że posiedzenie trwało dziewięć godzin. Potrzeba było rozwiązać dwa następujące wnioski Kantonu Bernieńskiego. 1) Sejm jest wezwany do oświadczenia, że związek siedmiu Kantonów katolickich powinien być rozwiązany jako przeciwny postanowieniom aktu z r. 1815. Za tym wnioskiem oświadczają się Kantony: Zurich, Solothurn, Schaffhausen, St. Gallen, Argowia, Tessin, Genewa, Waadt, Turgau, Graubünden, Glarus, Bern, Bazylea wiejska i Apenzel (zewnątrzny), co stanowi 12½ Kantonów. 2) Na katolickie Kantony włożona jest odpowiedzialność za wykonanie rzezonego postanowienia Sejmu, który waruje sobie, w razie konieczności, użycie dalszych stosownych środków. Za tym wnioskiem podały głosy Kantony: Zurich, Solothurn, Schaffhausen, Argowia, Tessin, Genewa, Waadt, Turgau, Glarus, Bern, Bazylea wiejska, i Apenzel (zewnątrzny), ogółem 10½ Kantonów. Kantony St. Gallen i Graubünden warowały sobie nadal prawo zaciągnięcia swoich głosów do protokołu, ale po odbytem głosowaniu i one także oświadczyły się za wnioskiem. Kantony katolickie niezwłocznie wynurzyły zamiar zamieszczenia w protokole swojej protestacji przeciwko tym obudwóm wnioskom.

WŁOCHY.

Rzym, 26 lipca.

Całą sprawę sprzysiężenia trzymają tu ciągle w głębokim milczeniu, i rząd też najrozmaitsze krąży o nięm wieści. Ojciec św. udzielił Pro-Gubernatorowi Morandi najobszerniejsze pełnomocnictwo pod względem dalszego śledzenia. Dotychczasowy Assesor Generalny Policyi, Kaw. Benvenuti, nie został, jak było doniesionem, skazany na wygnanie, lecz za paszportem, podpisanym przez Kardynała Gizzi, chciał uciec za granicę. Za przybyciem atoli do Viterbo, d. 20 b. m., tamieczna gwardya obywatelska natychmiast go przytrzymała i wczoraj osadzono go w twierdzy S. Aniola.

— Известный кавалер Минарди действительно задержан, и ночью под благонадежным прикрытием отправлен в замок Св. Ангела. Он был главою заговорщиков; ему обещано прощение, если он даст точные показания. Минарди доставил много важных сведений, в следствие которых арестованы многие лица.

— В *Roman Advertiser* пишут следующее: „В Риме находится человек, прозываемый в шутку Чичероаккио; настоящее имя его Анджело Брунетти. Едва ли в нашей столице можно найти мужчину, женщину или ребенка, которые не знали бы его имени. Он находится во главе всякого народного действия, и может во всякую минуту распорядиться сотнями, даже тысячами людей, которые во всем ему повинуются; в чести его должно сказать, что до сих пор он пользовался своим влиянием только для добрых, миролюбивых и бескорыстных целей; он представитель и безгласно избранный трибун народа, или как угодно назвать его; он защитник его прав, но не возбудил никогда нетерпеливого требования или неудовольствия. Поклонники его никогда не приписывали ему чрезвычайных способностей и дара слова, и тайна его влияния заключается больше в его правдолюбии, доброжелательстве и постоянно честном поведении. Анджело Брунетти приобрел, в своем занятии извозом и продажей леса, которое он до сих пор продолжает, некоторое богатство; он получил тем средством уплачивать трактирные долги своих друзей, и проложил себя таким образом путь в сердца низших сословий, хотя, при изысканности народной любви, вошедшей в пословицу, нельзя удержать такого положения без большого нравственного перевеса. Он человек лет пятидесяти; черты его не выражают ничего особенного, кроме добродушия и честности, и если бы не южный цвет лица его, он мог бы скорее быть приватом за северного поселника, нежели за жителя берегов Тибра.“

27 Июля.

Курьер, отправленный из Феррары с известием о вступлении австрийских войск в город, прибыл сюда, 18-го числа, ночью. Утверждают, что кардинал Феррети препроводил тотчас к державам ноту с протестом против сего вступления. Кардинал говорит возобновил в этой записке возражения, которые еще в 1816 году сданы были кардиналом Гонзалви, статс-секретарем при Пие VII, против виланского трактата на счет содержания Австрийского гарнизона в Ферраре и Комаччио.

— 103 статья виланского трактата, по силе которой Австрия содержит гарнизон в Ферраре, может иметь два значения, по поводу употребленного в ней, и в дальнейшем продолжении, достаточно неопределенного французского слова *la place*, означающего как крепость так и город. Однако слово это, даже без присовокупления *forte*, значит обыкновенно крепость; когда же говорится о городе, присовокупляется обыкновенно *ville* для отличия от крепости. Впрочем, сам же дьял и последовавшее со временем определение устранило эту двусмысленность. Покойный император Франц, по поводу возникших уже прежде соображений сего вопроса, издал ясное повеление, чтобы австрийские войска из города Феррары перешли в цитадель. И потому, кажется, вероятно то, что такое правительство ограничител при настоящем случае требованием восстановления только прежнего *status quo*.

— Отправленный из Рима, 24 числа, в Маккиаделла-Файола, военный отряд, действительно достиг там остатки собравшейся там банды Нардони, которую совершенно разбил. Некоторые из ней убиты, а некоторые попали в плен.

— Настоящий нунций в Мюнхен, монсин. Моричини, прибыл сюда третьего дня вечером, и тотчас имел у Его Святейшества тайную аудиенцию, продолжавшуюся несколько часов. Говорят, что ему будет вверено какое то важное посольство, кажется в Лондон; другие же утверждают, что он будет назначен товарищем статс-секретаря, на место монс. Корболи-Бусси.

— Новый статс-секретарь, кардинал Феррети, посетил вчера, по повелению Папы, все главнейшие посты национальной гвардии, при чем объявил ей совершенное благоволение Папы за ее благоустройство,

— Знанный кавалер Минарди został istotnie ujęty wieczorem dnia 19, i w nocy, pod pewną strażą, zaprowadzony tajemnie do zamku św. Anioła. Że był najznakomitszym naczelnikiem spiskowych, przyrzeczono mu darowanie winy, jeżeli rzecz całą dokładnie wyzna. Kawaler wyjawiał więc wiele ważnych rzeczy, w skutku których uwięziono wiele osób.

— W dzienniku *Roman Advertiser* czytamy co następuje o głośnym w obecnej chwili Cicerocchio. „W Rzymie znajduje się człowiek, przeważny żartem Cicerocchio: rzeczywiste jego nazwisko jest Angelo Brunetti. Zaledwie w naszej stolicy można znaleźć mężczyznę, niewiastę lub dziecko, którzyby nie wiedzieli jego imienia. Człowiek ten staje zawsze na czele wszelkiego ruchu publicznego, i może w każdej chwili kierować setkami, a nawet tysiącami ludzi, którzy słuchają go z największą uległością. Na zaletę jego powiedzić musimy, że dotąd używał zawsze swojego wpływu tylko do dobrych, spokojnych i bezinteresownych celów. Angelo jest reprezentantem i bez głosowania obranym trybunem ludu, czyż jak go inaczej nazwiemy. On jest obrońcą jego praw, ale nigdy nie wywoływał niecierpliwego domagania się lub nieukontentowania. Czczyciele jego nigdy nie przypisywali mu nadzwyczajnych zdolności ani daru wymowy, i cała tajemnica jego wpływu zamyka się bardziej w jego prostocie duszy, prawości serca, i w niezmiennym postępowaniu moralnym. Angelo Brunetti nabył przez swój handel drzewem, którym się dotąd trudni, pewnego rodzaju dostatku, przez co stanął w możności opłacania nieraz traktyernych i innych pomniejszych długów swoich przyjaciół, i tym sposobem uterował sobie wstęp do serca niższych klas ludności, chociaż, przy niestałości zwyczajnej gminowi, która już weszła w przysłówie, nie podobna utrzymać takiego położenia bez wielkiej moralnej przewagi. Angelo ma około 50 ciu lat; rysy jego twarzy nie wyrażają nic szczególnego, oprócz dobroci i poczciwości, i gdyby nie południowa cera jego oblicza, możnaby go raczej wziąć za wieśniaka stron północnych, niżeli za mieszkańca nadbrzeży Tybru.“

Dnia 27 lipca.

Sztafeta wysłana z Ferrary z wiadomością o wejściu Austryaków do miasta, przybyła tu d. 18 w nocy. Zapewniają, że Kardynał Ferretti podał natychmiast do mocarstw notę, protestującą przeciw temu wkroczeniu. Kardynał miał nawet w tej nocy odnowić zastrzeżenia, które już w r. 1816 czynił Kardynał Consalvi, Sekretarz Stanu za Piusa VII, przeciw artykułom traktatu Wiedeńskiego, o utrzymywaniu przez Austryę garnizonów w Ferrarze i Comaccio.

— Artykuł 103 traktatu Wiedeńskiego, na mocy którego Austrya utrzymuje załogę w Ferrarze, ulegać może dwuznaczności, z powodu użytego w nim i w dalszym ciągu dostatecznie nie objaśnionego francuzkiego wyrazu, *la place*, oznaczającego równie twierdzę, jak miasto. Atoli wyraz ten, nawet bez dodania *forte*, znaczy za zwyczaj twierdzę, gdy zaś przychodzi mówić o mieście, dodaje się zwykle *ville*, dla odróżnienia od twierdzy. Zresztą sama praktyka i późniejsze postanowienia dwuznaczność tę usunęły. Sam ś. p. Cesarz Franciszek, z powodu wszczętych już kiedyś roztrząsań tejże kwestyi, wydał wyraźny rozkaz, aby wojska Austryackie, z miasta Ferrary usunęły się do cytadelli. Zdaje się więc podobniejszem do prawdy, że i rząd Papieżki poprzestanie tą razą, na żądaniu przywrócenia tylko dotychczasowego *status quo*.

— Wysłana z Rzymu, d. 24, do *Macchia della Fajola*, kolumna wojska, doścignęła tam rzeczywiście szczątki tułającej się bandy Nardoni, i takową rozprzeszyła do reszty. Wielu z niej poległo, lub dostało się w niewolę.

— Dotychczasowy Nuncyusz w Monachium, Mons. Morichini, przybył tu onegdaj wieczorem i zaraz miał kilkogodzinne tajne posłuchanie u Ojca św. Mówią, że ma być przeznaczony na jakies ważne poselstwo, podobno do Anglii; drudzy zaś utrzymują, że obejmie ważną posadę Pod-Sekretarza Stanu, w miejsce Mons. Corboli Bussi.

— Nowy Sekretarz Stanu, Kardynał Ferreti, zwiedził wczoraj, z polecenia Papieża, wszystkie główniejsze posterunki gwardji narodowej; przyczem oświadczył jej zupełne zadowolenie Ojca św. z jej postawy, postępowania i

поведеніе и строгое исполненіе обязанностей. Онъ привѣтствуемъ былъ повсюду съ неизъяснимыми радостными восклицаніями. При осмотрѣ одного изъ сихъ постовъ, сказалъ онъ слѣдующія слова: „Намъ предстоитъ доказать, что мы умѣемъ уважать сами себя.“

— Кардиналъ Ферретти, происходящій изъ анконской дворянской фамиліи, 52 лѣтъ отъ роду. Онъ находился въ тѣсной дружбѣ съ кардиналомъ Мастаи, до возведенія его на папскій престолъ, и отличался какъ набожностію, такъ и непоколебимого твердостію характера, во время исправленія должности легата въ Романіи. Онъ братъ маіора Ферретти, который во времена Наполеона извѣстенъ былъ какъ храбрѣйшій офицеръ италіанской арміи, и который избранъ былъ недавно въ Гросмейстеры малтійскаго ордена, но отказался отъ сего званія.

— 29 Іюля.

Многіе жительствующие здѣсь кардиналы, кои не имѣли никакого участія въ реакціонныхъ усиліяхъ, просили Его Святѣйшество, чтобы поведеніе каждаго члена Священной Коллегіи, повелѣлъ онъ подвергнуть строжайшему изслѣдованію, и посредствомъ обнародованія результата онаго показатъ, что не всѣ они безъ изыятія не заслуживаютъ довѣренности публики.

— Кардиналы партіи реакціи реформы, коихъ народъ подозрѣваетъ въ участіи въ заговорѣ, 17-го с. м., требуютъ также обнародованія всего дѣла о злоумышленникахъ, и обращались объ этомъ съ просьбою къ Папѣ, дабы такимъ образомъ обнаружилась ихъ невинность. Всѣ допрашиваемыя ссылаются на Монс. Грасселини, и потому вызванъ онъ будетъ въ Римъ для оправданія.

— Сынъ подполковника Нардони, сообщникъ своего отца, захваченъ въ Маккія-делла-Файола, и отвезенъ въ крѣпость св. Ангела. По окончаніи изслѣдованія, назначенъ будетъ военный судъ, приговоръ коего немедленно приведенъ будетъ въ исполненіе.

— Въ окрестностяхъ Анконы арестовали какого то приходскаго священника, который сильно запутанъ въ Іюльскій заговоръ. Въ гробницахъ его церкви нашли огнестрѣльное оружіе и значительную денежную сумму. Темницы крѣпости св. Ангела наполнены узниками.

— Кардиналъ Ламбускини постоянно живетъ въ Чивитавеккія, гдѣ раздаетъ милостыню, но самъ весьма опечаленъ послѣдними событіями, которыя, по мнѣнію народа, были для него не чужды.

— Премиеръ Грасселини, Монсieur Моранди, постоянно оказываетъ большую дѣятельность, и преимущественно старается о возстановленіи полицейскаго благоустройства.

Неаполь, 24 Іюля.

Король, со дня приѣзда своего въ столицу, нѣсколько разъ присутствовалъ въ совѣтѣ министровъ и въ государственномъ совѣтѣ. Его Величество съ особенною дѣятельностію занимается важными государственными дѣлами, принимая, сверхъ того, многочисленныя просьбы. Въ Августѣ мѣсяцъ Король опять поѣдетъ въ Сицилію, которая по жалкому своему положенію обратила на себя вниманіе Его Величества. Въ прежнія времена этотъ островъ платилъ только 480,000 унцій, въ три дуката каждая, а теперь платитъ до 4 милліоновъ.

— Гора Этна грозитъ изверженіемъ; по этому поводу правительство послало въ Сицилію трехъ академикомъ, для осмотра кратера и представленія надлежащаго доносенія.

— Везувій, вмѣстѣ съ пламенемъ, извергаетъ раскаленные камни и недавно два потока лавы вытекли изъ жерла на востокъ и на западъ.

gorliwego wypelniania obowiazkow. Wszedzie przyjmowano go z niewypowiedzianemi okrzykami radości. Do jednego takiego posterunku przemówił następujące słowa: „Dowiedźmy, że sami sobie wystarczyć umiemy.“

— Kardynał Ferretti, pochodzący ze szlacheckiej rodziny w Ankonie, ma teraz 52 lata wieku. Był zawsze w wielkiej przyjaźni z Kardynałem Mastai, przed wyniesieniem go na tron Papieżki, i odznaczał się równie pobożnością, jak niezłomną stałością charakteru, podczas sprawowania urzędu Legata w Romanii. Jest on bratem Majora Ferretti, który za Napoleona był znany za jednego z najwaleczniejszych oficerów armii włoskiej, mianowany został niedawno Wielkim Mistrzem zakonu Maltańskiego, ale który odmówił przyjęcia tej godności.

Dnia 29 lipca

Wielu mieszkających tu Kardynałów, którzy w reakcyjnych usiłowaniach żadnego nie mieli udziału, opraśzało Ojca św., aby postępowanie każdego członka Kollegium św. poddał pod ścisłe śledztwo, i przez publiczne ogłoszenie wypadków jego okazał, że nie wszyscy bez różnicy zasługują być wystawionymi na nieufność publiczności.

— Kardynałowie ze stronnictwa wstecznego, których lud ma w podejrzeniu o udział w spisku z d. 17 b. m., nalegają także o publiczne ogłoszenie całego procesu, i prosili o to Papieża, aby się ich niewinność wykryła. Wszyscy badani powołują się na Mons. Grasselini, i dla tego ma on być przywołany znowu do Rzymu dla usprawiedliwienia się.

— Syn Podpółkownika Nardoni, współnik swego ojca, został w Macchia della Fajola schwytyany i w twierdzy S. Anioła osadzony. Po ukończonym śledztwie wyznaczony będzie sąd wojenny, którego wyrok bezzwłocznie zostanie wykonanym.

— W okolicy Ankony aresztowano pewnego plebana, który ma być bardzo skompromitowanym w spisku lipcowym. W grobach kościoła jego znaleziono broń i znaczną summę pieniędzy. Więzienia twierdzy Anioła są przepelnione.

— Kardynał Lambruschini bawi ciągle w Civitavecchia, gdzie szczodre rozdaje jałmużny; ale sam bardzo jest smutny, z powodu ostatnich wypadków, które, według opinii ludu, nie były dla niego obeemi.

— Pro-Gubernator Morandi, zastępca Grasseliniego, okazuje ciągle wielką czynność, a przedewszystkiem stara się o przywrócenie porządku policyjnego.

Neapol, 24 lipca.

Król, od czasu przybycia swego, przewodniczył już wiele razy kilkogodzinnym naradom Ministrów i Rady Stanu; zajmuje się oraz nader czynnie ważnemi sprawami krajowemi. Przyjmuje prócz tego liczne prośby, i w miesiącu sierpniu znowu wyjeżdża do Sycylii, której smutne położenie zwróciło jego baczość. Dawniej ta wyspa opłacała tylko 480,000 uncji podatku, każda po 3 dukaty, dzisiaj zaś około 4,000,000.

— Góra Etna grozi blizkim wybuchem, z tego powodu, rząd wysłał do Sycylii trzech członków Królewskiej Akademii, dla zbadania krateru i zdania o tém sprawie.

— Wezuwiusz, śród przepysznych snopów ognia, wyrzuca rozpalone kamienie, a niedawno z łona jego wypłynęły dwa potoki lawy, na wschód i zachód.